

Sayı Editörlerinden • From Issue Editors

Otobiyografi hakkındaki literatüre topluca bakıldığında, türün imkânsızlığını kanıtlamak için yoğun bir çaba harcandığı hemen fark edilir. Tür yasasının, Derrida'nın belirttiği gibi, ihlal üzerine kurulu olmasının yanı sıra, otobiyografi, kurmaca ile tarih arasındaki çizgiyi belirsizleştirilmesi nedeniyle diğer kurmaca türlere nazaran daha yoğun biçimde türün sınırlarını yıkma eğilimindedir. Edebiyat türlerini tanımlama uğraşı nihai noktada edebiyatın içinde kalsa da, otobiyografi her zaman alanlar-arası niteliğiyle tür tartışmasını daha çetrefil hale getirir. Bizim dosyamız da tam otobiyografi “tür”ünün bu çetrefil yanını görmeye imkân veren yazılardan oluştu.

Otobiyografi dosyamıza Mehmet Büyüktunca'nın Michel Leiris'in otobiyografik metinlerine odaklanan “*Erginlik Yaşı: Etno-poetik Bir Ara-metin Olarak Leiris'in Otobiyografisi*” yazısıyla başlıyoruz. Bu yazıda Leiris'in uzun soluklu otobiyografik yazım serüveninde bir öncül metin olarak nitelendirilen *Erginlik Yaşı*'nin yazarın külliyatındaki konumuyla beraber oluşum süreci, kaynakları ve tema tasnifleri tartışılıyor.

İkinci yazıda ise Vishakha Kardam, “The Doubly Marginalized Self in the 20th Century Dalit Autobiographies” başlığıyla, otobiyografinin marjinal topluluklar için çok önemli bir tür olduğunu savunuyor ve Hindistan'daki kast sisteminin en altında yer alan Dalit otobiyografilerinden ikisine, Surajpak Chauhan'ın –Dalit topluluğu içindeki kast sistemini eleştirdiği– *Tiraskrit*'i ile Kausalya Baisantri'nin –kast sisteminin yanı sıra cinsiyete dayalı ayrımcılıkla yüzleşmek zorunda kalan Dalit kadın otobiyografilerinin ilki olarak kabul edilen– *Dohra Abhishaap*'ını inceliyor.

Diğer bir yazıda Elliot Shaw, “Foregrounding the Subjective in Leiris, Lévi-Strauss and Malinowski” başlığıyla özellikle antropologların çalışmalarındaki benzerlik ve farklılıkları göz önünde bulundurarak etnografik çalışmalardaki öznellik meselesine değiniyor, antropoloji ve otobiyografinin öznelğin zorluklarına yanıt verme biçimindeki yakınlıklarının izini sürüyor.

Dosyamızdaki başka bir yazıda Büşra Nur Topal, “Yaşam Öyküsünün Uysallığına Karşı Bourdieucü “Düşünümsellik”: Otobiyografiler Bizi Niçin Rahatsız Etmez?” başlığı altında Pierre Bourdieu'nun “oto-analiz” kavramını odağa alarak otobiyografinin imkânsızlığını tartışmaya açıyor. Topal'ın yazısı, otobiyografinin hemen yanı başındaki tür olarak görülen biyografiden yola çıkarak türün sınırlarını sorgulamasıyla dikkat çekiyor.

Nesir'in bu sayısında Martina Wagner-Egelhaaf'ın “Otobiyografi ve Cinsiyet” başlıklı yazısının çevirisi de yer alıyor. Otobiyografi yazmanın konvansiyonel olarak “erkek özne”nin uğraşı olarak görüldüğünü ifade eden Wagner-Egelhaaf, üç soruyla bu konvansiyonu tartışmayı açıyor: (1) Otobiyografik metinleri kim yazar? (2) Otobiyografik metinler ne anlatır? (3) Hayatlar otobiyografide nasıl anlatılır? Kim, ne, nasıl? Her ne kadar yazıda bu sorular ağırlıklı olarak toplumsal cinsiyet açısından yorumlanıyor olsa da, aslında bu üç soru otobiyografi türünün neredeyse değişmez soruları gibi görünüyor. Alptuğ Güney'in akıcı çevirisiyle sunduğumuz bu yazının hem tür olarak otobiyografi hem de otobiyografi ve toplumsal cinsiyet açısından yoğun bir ilgiyle karşılanacağını umut ediyoruz.

Otobiyografi literatürünü değerlendirmek amacıyla dosyamızda iki yazıya yer verdik. Bu yazılardan ilkinde M. Şamil Dayanç, Jean Strabonski'nin *Eleştirel İlişki* kitabında yer alan “Özyaşamöyküsünün Biçemi” başlıklı kapsamlı yazıyı teorik düzeyde değerlendiriyor. Damla Şengül ise, dosya konumuzu duyurduğumuz günlerde piyasaya çıkan Saniye Köker'e ait *Otobiyografinin Biyografisi* kitabını ayrıntılı biçimde ele alıyor.

Otobiyografi dosyasıyla dolaylı biçimde ilişkilendirebileceğimiz dosya dışı yazımızda Günil Özlem Ayaydın Cebe, “Viçen Tilkiyan Hakkında Bilgilerimize Ekler ve Osmanlı Edebiyat Piyasasında Taktikler”de Tilkiyan'ın eserleri ve arşiv belgelerindeki otobiyografik bilgi parçalarından yola çıkarak yazarın yaşamöyküsüne odaklanmakla beraber dönemin edebiyat piyasasının koşullarını ve okuma kültürünü de değerlendiriyor. Ayaydın Cebe'nin yazısı yerleşik birtakım yargıları sorgulamasının yanı sıra, edebiyat tarihindeki yaygın yanlışları düzeltmesiyle de dikkat çekiyor.

Yine dosya dışında “Belgeler” başlığı altında bir yazı yer alıyor. İclal Vanwesenbeeck, “The Voice of a Pragmatic Moralist: Slavery, Marriage, and Doppelgängers in P. Fahriye's Turn-of-the-century Novelle *Dilfikâr (The Brokenhearted)*” başlıklı yazısında P. Fahriye'nin kadın köleliğini savunan *Dilfikâr* romanına odaklanıyor ve romanın ilk İngilizce çevirisini paylaşıyor. Önce dönemin önde gelen kadın dergilerinden biri olan *Hanımlara Mahsus Gazete*'de tefrika edilen ardından da kitaplaştırılan bu romanın yayım hikâyesiyle beraber aşk romanları kanonu ve kadın yazını içindeki yerini tartışıyor.

Dosya dışı kitap tanıtım yazısında Ahmed Nuri, Burcu Alkan ve Çimel Günay Erkol'un yayıma hazırladığı *Turkish Literature as World Literature* kitabında yer alan makaleleri dünya edebiyatında Türk edebiyatının konumu bağlamında kuramsal, kavramsal ve yöntemsel yaklaşımlarıyla tartışıyor.

Nesir'in bu sayısını hazırlarken biri hayli derin üzüntüye neden olan kötü bir haber, diğeri dergi açısından sevindirici bir iyi haber aldık. 6 Şubat 2023'te on bir şehirde yoğun biçimde hissedilen korkunç bir deprem yaşandı. Dergimizin yayınlandığı günlerde etkisini hâlâ hissettiğimiz ve önümüzdeki zamanda da hissetmeye devam edeceğimiz bu depremin toplumsal belleğimizde yarattığı travmanın yanı sıra maşeri vicdanda da kalıcı bir yeri olacağını üzülen gözlemliyoruz.

Nesir'in bu sayısından itibaren ULAKBİM TR DİZİN'de taranan dergiler arasına katıldığı haberini dosyayı hazırlarken aldık. *Nesir*'in kısa zamanda TR DİZİN gibi akademik niteliği yüksek bir indeks tarafından taranmaya layık görülmesini büyük bir sevinçle karşıladık. Derginin bu aşamaya gelmesinde emeği olan herkesi, başta yayın ve danışma kurulunu ve ayrıca dergiye yazılarıyla katkı sunan tüm yazarları tebrik ederiz.

Son olarak bizi “misafir editör” olarak kabul eden yayın kuruluna ve bu süreçte bize her türlü desteği sunan Servet Gündoğdu, Kaan Kurt ve Esra Nur Akbulak'a teşekkür ederiz.

Yalçın Armağan ve Zeynep Zengin